

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
042/20	Formannskapet	PS	10.06.2020
031/20	Heradsstyret	PS	17.06.2020

Saksbehandlar	ArkivsakID
Nina Marie Kvamme	19/2702

Tilbod om opptak i forsøksordning om statleg finansiert eldreomsorg frå 2021

Vedlegg:

Re: statlig forsøksordning finansiering av helse- og omsorgstjenester

Re: statlig forsøksordning finansiering av helse- og omsorgstjenester

Kvittering frå ALTinn for innsendt søknad om Tilskudd, 2020, Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene

Kvittering frå ALTinn for innsendt søknad om Tilskudd, 2020, Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene

Søknad om opptak i forsøksordning om statleg finansierte helse- og omsorgstenester - nærare vurdering

Søknad om opptak i forsøksordning om statleg finansierte helse- og omsorgstenester - nærare vurdering

søknad om opptak i statleg finansierte omsorgstenester

søknad om opptak i statleg finansierte omsorgstenester

Invitasjon til deltakelse i forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenester

Invitasjon til deltakelse i forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenester

Invitasjon - forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenesten

Invitasjon - forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenesten

Dokument 20/3627-3 Innvilger deltakelse i Forsøk med statlig finansiering av helse- og omsorgstjenester for Osterøy kommune over statsbudsjettet 2020 kap. 761, post 65 sendt fra HELSEDIREKTORATET

Dokument 20/3627-3 Innvilger deltakelse i Forsøk med statlig finansiering av helse- og omsorgstjenester for Osterøy kommune over statsbudsjettet 2020 kap. 761, post 65 sendt fra HELSEDIREKTORATET

Dokument 20/3627-3 Innvilger deltakelse i Forsøk med statlig finansiering av helse- og omsorgstjenester for Osterøy kommune over statsbudsjettet 2020 kap. 761, post 65 sendt fra HELSEDIREKTORATET

Dokument 20/3627-3 Innvilger deltakelse i Forsøk med statlig finansiering av helse- og omsorgstjenester for Osterøy kommune over statsbudsjettet 2020 kap. 761, post 65 sendt fra HELSEDIREKTORATET

20_3627-3Innvilger deltakelse i Forsøk med statlig finansiering av helse- og omsorgstjenester for Osterøy kommune over statsbudsjettet 2020 kap. 761, post 65 med vedlegg

20_3627-3Innvilger deltakelse i Forsøk med statlig finansiering av helse- og omsorgstjenester for Osterøy kommune over statsbudsjettet 2020 kap. 761, post 65 med vedlegg

Rådmannen sitt framlegg til vedtak: Osterøy kommune takkar nei til tilbod om opptak i forsøksordning for statleg finansiert helse- og omsorgstenester.

Formannskapet - 042/20

FS - behandling:

Sektorleiar helse, sosial og omsorg var til stades i møtet ved formannskapet si behandling.

Ragnar J. Tyssebotn, FRP, gjorde slikt framlegg til vedtak: "Osterøy kommune takkar ja til tilbod om opptak i forsøksordning om statleg finansiert eldreomsorg frå 2021. Grunngeving: Ordninga har konsekvensar for økonomien i frå 2021. Det er tala for 2019 som vil liggja til grunn, og det ser ut til at det vil ha ein positiv konsekvens for kommuneøkonomien. Ordninga vil gje oss endå betre oversikt over ressursbruk i tenestene. Tidlegare utgreiingar av tenestene viser at kommunen brukar langt over landsgjennomsnittet i kostnader til helse og omsorg. Å få statleg finansiert eldreomsorg kan vera med å visa myndigheitene dei utfordringane som Osterøy kommune står i, og dermed få hjelp til å finne løysingar. Dette kan på sikt ha ein positiv konsekvens for kommunen."

Jarle Skeidsvoll, KRF, gjorde slikt framlegg: "Saka vert send til heradsstyret utan innstilling."

AVRØYSTING

FRP sitt framlegg	- fall med 6 røyster (3SP,2AP,1KRF) mot 2 røyster (2FRP)
Jarle Skeidsvoll sitt framlegg	- fall med 5 røyster (3SP,2AP,) mot 3 røyster (1KRF,2FRP)
Rådmannen sitt framlegg	- tilrådd med 5 røyster(3SP,2AP) mot 3 røyster (2FRP,1KRF)

FS - vedtak:

Innstilling til heradsstyret:

"Osterøy kommune takkar nei til tilbod om opptak i forsøksordning for statleg finansiert helse- og omsorgstenester."

Saksopplysningar:

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Osterøy Heradsstyre vedtok i møte 11.desember 2019 å søke Helsedirektoratet om opptak i forsøksordning om statleg finansierte omsorgstenester. Søknadsfrist var 1.februar 2020, og søknad er sendt innan frist.

Kort repetisjon av ordninga frå saksframstillinga i januar:

Kommunen blir trekt i rammetilskot, tilsvarande utgifter nytta til omsorgstenester.

Deretter vil kommunen motta:

***Inntektspåslag** pr år som svarar til 4% av nettoutgiftene til omsorgstenestene, avgrensa opp til 28 mill kroner i 2020 for ein enkelt kommune. Kr 500 000 er øyremerka prosjektgjennomføringa.*

Inntektspåslag for nye kommuner blir gitt frå 01.07.20.

***Aktivitetstilskudd** skal finansiere tenestene som kommunen tildeler gjennom enkeltvedtak. Dette er regulert av statlege prisar per eining.*

***Rundsumstilskuddet** skal finansiere omsorgstenester som det ikkje blir fatta vedtak om, eller forvaltingstenester som til dømes drift av ei tildelingseining. Det blir tatt utgangspunkt i kommunen sitt nettorekneskap for 2019 for desse tenestene.*

Overskot av forsøket må nyttast innan 2023 i høve vilkåra.

Det vart meldt at frist for å takke ja eller nei til deltaking ved eventuell tildeling av plass i forsøksordninga, ville vere 28.februar. Heradsstyret delegerte dermed mynde til å ta avgjerd i saka til formannskapet. 20.03.2020 får vi oversendt brev med innvilga deltaking i forsøksordninga. Koronautbrotet gjorde at vi har fått lengre frist for tilbakemelding, og vi rekk dermed å få saka handsama i både formannskap og heradsstyre i juni. Vi må innan 22. juni gi tilbakemelding om vi takkar ja eller nei til tilbodet om å delta i forsøket.

Det var 18 kommunar som søkte om deltaking, og 6 har fått tilbud; Osterøy, Froland, Fauske, Austevoll, Lyngdal og Våler (Viken). Det var i tillegg til dei 18 kommunane 4 som søkte, men som trakk søknaden.

Endring i lengd på forsøksperioden:

Koronapandemien har og påverka sjølve ordninga. Oppstart av forsøksordninga er utsett til 01.01.2021, ny finansieringsmodell trer i kraft 1.juli 2021, under føresetnad av at ordninga blir vidareført i statsbudsjettet for 2021. Sjølve gjennomføringsperioden blir avkorta med ½ år, og avslutta 31.12.2022, altså totalt 1 ½ år. Deretter følger to år nedtrapping, før ordninga er planlagt avslutta 31.12.2024.

I perioden 01.01 – 30.06.2021 vil kommunen motta ordinært rammetilskot. Finansieringsmodellen omtalt i saka frå januar (sjå vedlegg) vil dermed kun omfatte eitt fullt driftsår; 2022. Frå 01.01.2023 vil kommunen få 60% av inntektspåslaget, frå 2024 40%. Frå 2025 vil utgangspunktet for rammetildelinga være 2019-rekneskapen, med påslag for anslått demografi-, løns- og prisvekst.

Usikkert grunnlag:

Det er vanskelig å få fram eit godt og eintydig svar på konsekvensen av å delta i forsøket. Ordninga er komplisert, og det har ikkje lukkast oss å få tydeleg fram kva finansieringsordninga vil bety for økonomien i våre tenester. Erfaring frå andre kommunar viser at ein ikkje får fullt oversyn over dei økonomiske konsekvensane før ein er inne i ordninga.

I 2020 besøkte vi Os kommune, som vart tatt opp i ordninga i 2014. Vi har fått innsikt i deira modellar, og har nytta desse i vårt forsøk på å finne ut korleis ordninga vil slå ut for Osterøy kommune. Då kommunane er ulike både i storleik, geografi og tenestestruktur er det ikkje gitt at det som fell gunstig eller negativt ut for Os – og no Fusa - gjev same resultat for Osterøy. Både Os og Fusa ligg høgt på kommunebarometeret, noko som tilseier at dei driv svært effektivt. Osterøy kommune ligg i nedste halvdel.

Grunna meirarbeidet med Korona har det vore liten kapasitet til å gå grundig inn i modellar og analysar. Sakshandsaming- og arkiv systema vi har tilgjengeleg i sektoren er dårleg eigna til å framstille styringsdata vi treng for å gjere gode analysar. Det har difor kun blitt teke stikkprøvar, og desse syner at kostnad per produserte vedtakstime er høgare enn landssnittet, både når det gjeld institusjon (Osterøy avlasting og Osterøytunet) og heimetenester (Heimetenesta, Bu- og avlastingstenesta, Psykisk helse og rusomsorg).

Rekneeksempel SIO – knytt til Heimetenesta

Årskostnaden for den ambulerande heimetenesta som skal finansierast med vedtakstimer er ca 28,2 mill for 2019. Dag- og kveldssatsen er kr 764 pr time.

Tal frå Heimetenesta viser eit timetal på heimesjukepleie på 500 timar pr veke. Dette skal fordelast på 30 årsverk innan pleie, praktisk bistand og andel administrasjon. Dette gjev ein produksjon på 16,6 vedtakstimar pr veke pr årsverk.

For å kome i økonomisk balanse ved finansiering i forsøksordninga må vedtakstimar utgjere 23,6 timar pr veke, det vil sei ei direkte pasienttid på 63% i snitt på alle ansatte. Det er høge krav når det skal inkludera rapportering, kjøring og administrasjon, og ordninga er tilpassa kommunar med lite kjøring. Kjøring er ein vesentleg faktor for Osterøy.

Osterøy kommune hadde trengt om lag 37.000 vedtakstimar på eit år for å komma i balanse mens vedtekne timar er om lag 26.000. Differansen på 11.000 timar $\times 764 = 8,5$ mill er omtrent avviket.

Eksemplet viser at vi har for få vedtakstimar registrert i høve timar/årsverk nytta i Heimetenesta. I Bu-og avlastingsstenesta har vi lite kjøring, men her har vi mange små einingar som gjer at forholdet mellom vedtakstimar og arbeidstimar blir høgare enn det det blir lagt opp til i forsøket. I institusjon ligg vi og høgare enn snitt på kostnad per liggedøger.

T.d er Osterøy i forsøksordninga plassert i ei gruppe der vi får uttelling for 20% reisetid. Vi trur denne er monaleg høgare i Osterøy, men har ikkje system som fangar opp og gir oss eksakte tal på dette. Busetnaden er spreidd, også for dei med høgt hjelpebehov. Dersom vi hadde kome lenger med å samlokalisere bustader slik planen er for Hauge, ville vi sannsynlegvis ha kome betre ut i forsøksordninga. Dette vil imidlertid ikkje vere på plass før forsøksperioden er over.

Ordninga har i tillegg til vedtakstimar ei refusjon som blir kalla rundsumstilskot. Vi har forsøkt å rekne å på kva dette betyr for Osterøy, men dette tilskotet er basert på føresetnader som vi ikkje har oversikt over per i dag. Andre kommunar oppgir det same, det er ikkje mogleg å rekne fullt ut på dei økonomiske konsekvensane før vi er kome langt inn i prosjektperioden. Når det er så mange variablar som kan slå ut anten positivt eller negativt, og dette kan utgjere mange millionar, så kan vi ikkje legge fram ein konklusjon i kroner på kva deltaking vil utgjere for Osterøy.

Tildelingsbrevet viser til at det grunna koronapandemien vil vere feil å nytte 2020 som grunnlag for rekning av tilskotet, då utgiftene i år vil vere høgare enn i eit normal-år. Det vil difor bli tatt utgangspunkt i driftsutgiftene for 2019. Uttrekket skal justerast med eit gjennomsnitt av anslått vekst i kostnader som skuldast endring i demografi, i tillegg til justering for løns- og prisvekst. For Osterøy kommune kan dette slå heldig ut. Vi har ei auke i budsjett frå 2019 til 2020 på 17 mill kr berre for nye ressurskrevjande brukarar som ikkje fell inn under ordninga med refusjon. Vedtakstimane for dette vil vi få refundert gjennom deltaking i ordninga. På den andre sida er det kun vedtakstimar vi får refundert, og vi ser at det ikkje alltid er samsvar mellom vedtakstimar og tal timar utført arbeid. I løpet av våren 2020 har vi fått meldt fleire nye krevjande brukarar med behov for individuelle døgntilbod. Dette er brukarar vi ikkje visste om då vi la budsjett for 2020. Dei nye brukarane kjem heller ikkje inn under ordninga med refusjon. Det er difor usikkert korleis dette faktisk vil slå ut.

I Os vurderte administrasjonen det slik at det var usikkert om Os ville tene på ordninga då dei vurderte deltaking i første prøveperiode. Erfaring frå første prøveperiode viser at Os har kome godt ut av deltakinga. Utfordringa dei ser i dag, er økonomien den dagen dei går ut av ordninga. Dette vurderer også dei andre kommunane som har vore med så langt i den utarbeidde erfaringsrapporten. Grunnen til dette er at tenesteomfanget aukar med den statlege tildelingsmodellen.

Ressursbruk:

Chriss Madsen frå KS hadde i desember ein gjennomgang av kommunen sine tenester, og funna vart presenteret for heradsstyret i januar. Telemarksforskning skal vidareføre dette arbeidet over sommaren. Så langt tyder alle analyser på at Osterøy kommune ligg over landsnittet i kostnader til helse og omsorg.

I tråd med formannskapet sit vedtak har vi sett i gang ein grundig og heilskapleg analyse av den kommunale drifta, Telemarksforskning har starta arbeidet no i mai 2020. Det vil krevje mykje

ressursbruk frå tenestene å gå gjennom tenestetilbodet saman med dei innleigde konsulentane. Dersom vi takkar ja til å gå inn i forsøket med statleg finansierte omsorgstenester, vil dette også krevje mykje ressursar. Begge prosjekta krev full merksemd, og eitt av dei vil bli skadelidande om vi prøver å nå over begge samstundes. Det vi har starta på i dag krev stor grad av omstilling, medan forsøksordninga har større fokus på bestillar-utførarmodellen.

Os kommune opplyste at dei hadde tilsett fleire ressursar både på forvaltning og økonomikontor for å handtere rapporteringskrava som blir stilt ved deltaking i ordninga. Dette kan fort bli unødvendig ressursbruk på den eine eller andre fronten. Heradsstyret må vurdere om det vil vere mest tenleg å konsentrere ressursane om eitt tiltak i perioden. Som følge av vårt journalsystem vil ein kunne anta at oppfølging av forsøket vil trenge fleire ressursar i forhold til å framskaffe styringsdata enn Os, då ein må inn å og gjere prosessane manuelt, der Os sitt journalsystem framskaffar dette automatisk.

Vurdering

Kva kan tale for deltaking:

Ordninga vil ikkje få konsekvensar for økonomien før i 2021. Vi er usikre på kor mykje vi faktisk vil bli trekt i ramma frå 1.7.2021. Vi veit at det er 2019-tala som blir lagt til grunn, og vi har ein markant auke i vedtakstimar frå 2019 til 2021. Dette *kan* gi kommunen betra økonomi, men vi kan ikkje seie dette sikkert.

Deltaking i ordninga vil gi oss endå betre oversikt over ressursbruk i tenestene.

Kva kan tale mot deltaking:

Vi kan ikkje slå fast at kommunen får betre økonomi ved å delta i ordninga. Osterøy kommune klarer i dag ikkje å produsere vedtakstimar til ein lågare kostnad enn det SIO vil refundere kommunen. Så langt vi kan sjå tyder dei økonomiske vurderingane på at Osterøy kommune dermed vil tape på å gå inn ordninga.

Når det gjeld det kvalitative, har sektoren allereie sett i gang eit arbeid i samarbeid med KS konsulent for å sikre likeverdige tenester for innbyggjarane. Slik vi ser det, handlar dette like mykje om korleis vi organiserer tenestene, og korleis vi fokuserer på eigen mestring. Ottar Vist påpeika at denne endringa er avgjerande for at kommunen skal ha berekraftige omsorgstenester i åra som kjem. Deltaking i forsøksordninga kan ta bort fokus på dette arbeidet.

Vi har hatt gjennomgang av tenestene ved fleire høve dei siste åra. Tilbakemeldingar er at vi har for stor del institusjon i høve heimeteneste, i tillegg er einingane i BuA for små til å få god ressursbruk. Rådmannen meiner vi bør fokusere på å finne eit driftsnivå tilpassa kommunen sine inntekter og rammer og rette på desse tilhøva, framfor å gå inn i forsøksordninga.

Prosjektperioden vert kort og det er usikkert om arbeidet vi må leggje ned i dette står i høve til gevinstane. Erfaringar gjort i deltakarkommunar frå første periode, er at behov og kostnad aukar hos alle etter forsøksperioden. Det vil krevje nye omstillingar etter kort tid, då vi allereie 1.1.2023 vil få nye reduksjonar i rammetilskotet. Dette kan bety at nye ordningar vi har blitt pålagt å gjennomføre i 2021 og 2022, kan måtte leggjast ned allereie i 2023 grunna dårlegare økonomi.

Ved å gå inn i den arbeidskrevjande ordninga med statleg finansierte omsorgstenester, kan det sjå ut for at resultatet for Osterøy er så usikkert at rådmannen ikkje kan rå til dette. Dersom resultatet mot formodning skulle bli bra for Osterøy, er det likevel av så kortvarig karakter at det vil ha liten effekt.

Osterøy kommune har i utgangspunktet ein svært stram økonomi, med nesten ingen buffer. Dersom ordninga slår negativt ut for kommunen, vil dette få store konsekvensar for framtidig drift.

Konklusjon

Etter ei samla vurdering har rådmann kome til at det beste er å rå heradsstyret til å takke nei til å delta i forsøket.